بوډا ښکاري

لیکوال:

ډاکتر معمار حشمت الله   اتمر

میاشت - لیندی / کال - ۱۴۰۲

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

لیکي پوهه:

سرلیک: بوډا ښکاري
لیکوال: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
ایډېټور: ډیپلوم انجینیر صفی الله ,, فردوس ،،
طراح او ډیزان: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
خپرندوی: لاجواب مطبعه، د کابل ولایت واټ، کابل
چاپشمېر: ۱۰۰
چاپ نېټه: لیندۍ میاشت / کال ۱۴۰۲
ګرځنده اړېکه: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸
برېښنالیک: atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ ښوونې ترې د ګټې اخیستنې اجازه نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړليک

سرليک **چوپړی**

پخښنتیۍ.. ۱
بسم الله الرحمن الرحيم ۲
ليکي پو هه:... ۳
لړليک... ٤
ننتوزې ٥
د يادښتونو له پاره: ۷
ناانډوله (ناول، کېسه يا داستان) ۸
د چاپ شويو کتابونو لېست ٦۹
د کار لاندې کتابونو لېست ۷۲
د امکان او وخت په صورت کې.......................... ۷۳
د پخښنتیۍ څټ ۷٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننتوزې

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إلَهَ إلَّا اللَّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍوَآلِهِ .

بې پايه ستاينه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانۍ او کاينات يې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقيقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پيدايښت يوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجوديت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسيدو جوهر په يوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ يوه له لوړو وسيلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل چې يوه حقيقی داستان (ناول) و ليکم ځکه زما د کتابونو مېنه وال يوازې انجينران نه دي او نه بايد اوسي، نو ځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو ليکونو کې توپير راوړم چې د هرې ځانګې مېنه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې ليکنې مې توپير و لري او هم به مې مينه وال ډېر شي.

پاکه ربه!

زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وينو او نه يې پېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ځو مو په وجود کې د غرور نخښنه پاتې نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

يادونه:

د نظر ټولو خاوندانو او هغه ځوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هيله کيږي چې خپل غوښتنې او وړانديزونه د دې کتاب د بيا کتنې له پاره زما سره شريک کړئ.

Whatsapp: ٠٠٩٣٧٩٩٣٧٦٩٩٨

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادښتونو له پاره:

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۷- ....

۸- ....

۹- ....

۱۰- ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناانډوله (ناول، کېسه يا داستان)

پلار يې پرې نوم چجو ايخښی و.
هغه له کوشنيوالي نه له چج سره مينه درلوده او له رنګه هم لږ تور و، نو ځکه پلار يې پرې نوم چجو ايخښی و.
هغه د لغمان ولايت په قرغيو ولسوالۍ کې، په يوه بې زده کړې کورنۍ کې زېږېدلی و،
خلکو به ورته مثلې ويل.
پلاريې خپل کور نه درلود.
د يوه شتمني کورنۍ (د خان په کلا) کې به يې ژوند کوه.
د خانانو کلي په لاندې ډول وو:
په منځ کې به يې د خان کلا او د کلا د منځ نه به وياله هم تېره شوې وه.
دې ويالې درې ګټې درلودې:

۱- د انګړ په سوړ والي کې به يې رول لوبوه.

۲- د خان د کور زنانه او کوشنيانو به ترې د ابو اخېستلو، لوښو او کاليو منځلو له پاره ګټه اخېسته او دې ته اړتيا نه وه چې له کلا د باندې و وځي.

۳- د انګړ ونو، ګلانو ته به يې ورنه اوبه ورکولې او هم به يې د بتکو په ساتنه کې ترې ګټه اخېستله.

د کلا په کنجونو کې به يې اوچت، اوچت برجنو درلودل چې د دفاع په وخت کې به يې ترې ګټه اخېستل کې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برجونه به تر دوې پوړونو اوچت او په هر پوړ کې به يې د دفاع له پاره تېرکښونه درلودل.
په درېيم پوړ کې به يې مېلمستون درلود، چې درې خوا وو نه به د بهر او شنو ځمکو ننداره کې ده.
مېلمستون به خورا ډېر هوا داره و او په دوبي کې به د ښه باد چلېدو امکان درلود.
د کلا شا او خوا به د کسبګرو (کسبه کارانو) لکه:
دلاک، مثلی، ټټار، ترکاڼ، ختګر، ژرنده ګړی او ناظر کورونه ول.
مګر دا کورونه د هغوی خپل نه ول، بلکې ټول به د خانانو ول.
هغوی به ټول په کورونو کې، بې کرايې او مفته توګه ژوند کوه.
د کرونګرو (بزګرو) له پاره کورونه چې هر کور به يو دهلېز(دالان)، په ښي او کېڼ خواته کوټې او همدا راز کوشنی غولی او تشناب يې هم درلود.
د غواګانو له پاره ډېره لويه غوجل چې د ټولو ګاونډيانو او کروندګرو (بزګرانو) څارويو له پاره به يې بسنه کوله.

همدا راز د ژمي له پاره د تناره کوټه او د دوبي تناره صوفه درلوده.
د کلا دننه او ور(دروازی) تر خوا به يوه کوټه د کلا د امنيت له پاره هم درلوده چې د ور خلاصولو او تړلو څاروندی (مسئول) به په کې ژوند کوه.

د کلا په يوه کنج کې به د کليوالو د زنانه له پاره چړچوبی (کناراب، بيت الخلا) هم درلود، مګر نارينه به ټول د باندې وتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

پلار يې هم د خان د کارونو تر څنګ په دام کې نولو او الوتونکو نېولو خپل وخت تېر و.
چجو په پټکو کې نولو او لیندۍ (غولکه) وېشتلو کې ډېر مهارت درلود.
په پټکو کې به يې چټکې، ډيبک، رڼاګی او ډېری کوشنۍ مرغۍ لکه زېږ زېړکې هم نېولې.

هغه به د وطن مشهوره او موسومي مرغۍ لکه قزلاق، ټېکالې، شامتولې په دامنو او جال کې به يې د شپې له خوا مرزان نیول.
چجو به نيول شوې مرغۍ په کلیوالو او يا د ولسوالۍ په بازار کې پلورلې، په پيسو به يې د کور د ضروریاتو شيان لکه:
غوړي، چای، بوره، صابون، د اليکېن له پاره تېل، اورلګيد، مالګه او د کور نور ضروريات پرې پوره کول.

کله نا کله به يې د مرغيو د نېولو له پاره د بابا صيب ډاګ چې په لغمان ولايت کې خورا ډېر مشهوره ډاګ دی، د نور ښکاريانو، کليوالو او مينه والو سره ته.

دی په ښکار مين او له کوشنيوالي نه يې د ښکار سره مينه درلوده، هر ښکار به يې د هغو مرغيو په وخت، موسم کې کوه، او د ښکار د وخت پېژندلو کې يې خورا وړتيا درلوده.

هغه په خپل پلار ډېر ګران و.
پلار يې ورته يوه شوکي غولکه جوړه کړې وه چې دا غولکه به تل د چجو په غاړه زوړنده وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر دې چې د خوب په وخت کې به يې هم له غاړې نه لرې کوله. هغه به د غولکې د ګاټو ټولولو له پاره د کابل سيند غاړې ته ورته او په کوشنۍ بوجۍ کې به يې کور ته راوړې.

همدا راز به يې د ختو نه ګاټې جوړول او په لمر کې به يې ايښودل چې وچ شي، بيا به يې راغونډول، کور ته به يې وړل او په ژمي کې به يې د مرغيو د ويشتلو له پاره کارول.

چجو به د وزګارېدو په وخت کې د قزلاق د ساتنې له پاره کپسونه جوړول، خپله به يې هم ساتل او د ښکار په وخت کې به يې ترې ګټه اخيستله.

هغه به تل لوڅې پښې ګرځېده او د روانو ويالو پرغاړه به څرګندېده.

ما هم په کوشنيوالې کې د مرغانو سره مينه پيدا کړه او کله چې وطن ته د ښونځيو د ژمنيو رخصتيو په وخت کې له کابله تلم، التـه به مې مرغان لکه:

چرګان، چورګوړي او کوترې ساتلې، د راتګ په و خت کې به مې هلته پرېښودلې، مګر کابل ته د وړلو او ساتنې اجازه مې نه درلوده.

يوه کال زه د چجو سره بلد شوم، هغه ماته يوه قزلاق له قفس سره راکړ او راته يې و ويل:
کوم وخت چې کابل ته ځې نو دا بېرته راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ورسره و منل.
هغه به یوه اندازه شولې را کولې چې مرغۍ ته یې ورکړم.
همدا راز یې ماته د ساتنې چارې و ښودلې.

هغه به په غولکه مرغۍ ویشتلې او ماته به یې هم راکولې، کله ناکله به یې ماته ویل:

ګاټي ټولوه!
زه به هم ځان او هم تاته پرې مرغۍ و ولم.
هغه یوه ښکاري تازي سپی هم در لود او د ښکار په ټولولو کې به یې ترې ګټه اخیسته.

هغه ماته هم غولکه جوړه او د ښکار چل یې راوښود، مګر د ښکار له پاره مهارت او اړین تمرین په کار وو.
کله نا کله به د دوی کور ته تلم.

هغه به تود جواری د کورنۍ تورې ګوړې سره راکوه او هم د هغه ورپنداري به ماته د جوارو پلۍ او نینې په جیب کې اچولې.

چجو د خان د کلا په مخ کې یوه لویه دبره او هر راز ونې په کې وې.

هغه به په غولکې باندې په ونو کې مرغۍ ویشتلې او زه به یې هم هڅولم چې په راکړل شوې غولکې باندې مرغۍ و ولم، مګر دا کار زما له پاره پیچلې و.
ځکه په دې کار کې بې تجربې وم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله به هغه زموږ دېرې ته راته، د مرغيو ښکار به يې کوه او مازديګر ناوخته به خپل کور ته تله.

زموږ د انګړ په منځ کې د نارنجو يوه غټه ونه وه، ونه خورا لويه او لوړه وه او شونې وه چې تر سلو کلو يې عمر ډېر و.

ونې کې د شپې له خوا راز راز مرغان کې ناستل او هر مازيګر، مخکې له ماښام نه به په ونه کې د شاروګانو او نورو مرغيو شور ماشور او غږونه اورېدل.

يوه ورځ چچو ماته و ويل:
کې دی شي يوه ماښام ستاسو کور ته راشم او تاته مرغۍ و ولم؟
ما ورته و ويل:
د انۍ (نيا) نه مې زه اجازه واخلم.
هغه و منله او وې ويل:
کورته لاړ شه او د انۍ نه دې اجازه واخله.
ما ورته و ويل:
ته په دېره کې اوسه!
هغه و منله،
دېرې لورې ته روان شو.
زه کور ته لاړم او د نيا څنګ ته نږدې شوم.
نيا مې را ته و ويل:
څه دې ويل؟
ما ورته و ويل:
چچوغواړې نن ماښام ماته د کور په نارنج ونه کې مرغۍ و ولې.
هغې و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

کومه ستونزه نه شته.
زه یې پېژنم.
ما خپلې انې نه مننه و کړه او بېرته د باندې خوا په منډه شوم.
هغه غولکه په لاس او د مرغیو انتظار یې کوه.
زه ورته نږدې شوم او ومې ویل:
نیا مې و منله:
کومه ستونزه نه شته.
هغه ډېر خوشحاله شو او ماته یې و ویل:
زه اوس کور ته ځم.
ګاټې را ټولوم بیا ماښام ستاسو کور ته راځم.
هغه د خپل کور په لور روان شو.

زه د کلی د نورو کوشنیانو سره په ټال کې اخته شوم.
مازیګر شو او د ماښام په انتظار وم.
هوا لږ، لږ مخ په سړېدو شوه، ماښام را نږدې کې ده، او زه ورته خوشحالېدم.

ماښام را ورسید، هوا لږ تیاره شوه.
د کلی ملا د ماښام د لمونځ آذان و کړ.

د کلی نارینه هم سټړی، ستومانه چې له ورځنیو دندو نه راغلي وو، د جومات د صوفې د دیوال د پاسه ناست، د سټړیا وېستلو او د ماښام د لمانځه په امېد وو.
چا چې اودس درلود ماجت (مسجد) خوا ته او چا چې اودس نه درلود د ویالې خوا ته د اودس کولو له پاره روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه چې ډېر کوشنۍ وم د لوي لارې په لور د چجو په انتظار شوم،
و مې کتل چې له لرې نه چجو را ښکاره شو.
زه ډېر خوشحاله شوم.
هغه رانږدې کې ده او زما خوشحالي هم ډېرېده.
هغه نږدې شو او ما ته يې و ويل:
دا ګاټې در سره واخله!
ما ګاټې واخيستل او کلاته روان شو.
موږ کلا ته ننوتو او له لنډ مزل وروسته دوپيمې او يا منځنۍ کلا ته ورسېدو.

د کلا دروازه مې خلاصه کړه او نارنج د ونې خوا ته چې د ويالې پر غاړه وه، و رسېدو.
ما د ګاټو کڅوړه پر ځمکه کېښوده.
چجو و ويل:
څلور پينځه دانې څنډ لرګي او اور کوتۍ (اور لګيد) راوړه.
ما اور لګونی او څنډو لرګي راوړل.

هغه هم غولکه له غاړې را و وېسته او له ځانه سره يې چک کړه.

بيا يې راته د څنډو لرګي د لګولو او نېولو چل وښود،
هغه ښکار نه و پيل کړی چې زما نيا را ورسېده.
هغې و ويل:
ګورئ کوشنيانو!
په ونه کې چرګوړي او چرګانې هم کېښني، تاسو کوښښ و کړئ چې هغه له منځه وې نه سئ.!؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

چجو و ویل:
سمه ده!
زه پوهېږم.
زما نیا بېرته لاړه، ما څښدو لرګی ولګاوه او چجو ته مې و ویل:
څه و کړم؟
هغه و ویل:
اوس څښدو لرګی لوړ و نېسه، تر څو چې مرغۍ و وېنم.
ما څښدو لرګی و نېوه او هغه د مرغیو په وېشتلو پیل کړ.
په یوه ساعت کې یې تر شلو ډېرې مرغۍ و وېشتې.

کومه یوه مرغۍ چې په ویالې کې غورځېده هغه به په خپله په کوشنۍ ویالې کې ګډ شو او ورسته تر نېولو به یې په چاکو چې د لغمان ولایت د حیدرخانیو په بازارکې جوړ شوی و، حلاله وې او دیوال خوا یې ایښودې.

هغه د ونې لاندې د تیتو څانګو مرغۍ و وېشتې.
وې ویل:
نورې مرغۍ نه ښکارېږي!
کې دی شي خلاصې شوې وي او یا هم په دنګو څانګو کې وي.
ما ورته و ویل:
هغه غټې مرغۍ هم و وله!
هغه و ویل:
غټې مرغۍ شارو نومېږي.
د هغه غوښه ډېره کلکه او ژر نه پخېږي؛
له بله خوا خلک وایې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شارو غوښه حرامه ده.
ځکه چې:
شارو د انسان او نورو حیوناتو ژبه کوي.
هوا نوره هم تیاره شوه.
د ماسخوتن د لمونځ آذان ترغوږو شو.
چجو مرغۍ راغونډې او بیایې حساب کړې.
پوره دوه ویشت مرغۍ وې.
هغه ماته و ویل:
څنډو لرګی مړ کړه چې کوم خواته اور خپور نه شي.
ما څنډو لرګی مړ کړ او هغه ته مې و ویل:
اوس خورا تیاره شوه.
هغه و ویل:
د کوټې نه الیکن راوړه.
زه کوټې ته د ننه شوم او الیکېن می راوړ.
بیا هغه و ویل:
مرغۍ واخله او سبا یې پخې کړه.
ما ورته و ویل:
زه ټولې مرغۍ نه اخلم.
تا ډېر زیار وېستلی دی.
ځانته دې هم واخله.
هغه و ویل:
دا مې د تا له پاره ویشتې دي، نو ټولې یې واخله.
هغه زیاته کړه!
زه د ځان له پاره، سبا مرغۍ و لم.
ما د هغه خبره و منله.
هغه اضافي ګاټي ماته پرېښودل او وې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرګاټو سبا ښکار و کړه، تر څو بلد شې.
زه درنه لاړم، د خدای په امان.
ما هم و ويل:
خدای په امان.

ما مرغۍ کوټې ته دننه کړې.
د تره ښځې مې و ويل:
سومره ډېرې مرغۍ!
په رښتيا چې چجو ښه او زبردست ښکاري دی.
هغه خو اوس کوشنۍ دی.
د هغه نه به يوه ښه او زړور ښکاري جوړ شي.

زه خپل خوب ځای ته لاړم، د شپې مې ډېر ښه خوب و کړ او سهار چای ته پاڅېدم.

و روسته له چای خوړو د تره ښځې مې غږ و کړ:
د مرغيو نه درته څه پاخه کړم؟
ما ورته و ويل:
ترې کلولې پاخې کړه!
هغې و ويل:
سمه ده!
ته غرمې ته لږ و ختي راشه زه به تاته کلولې پاخې کړم.
ما و ويل:
سمه ده.
زه د کوره و وتم او خپله غولکه مې هم واخسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ګاټي مې په کوشني جېبونو کې ځای پر ځای کړل او کمیس مې خورا دروند شو.
د کوره و وتم او مخ پر دېرې روان شوم.

غولکه راسره وه او پر الوتونکو می ټکان (ګذارونه) کول، مګر مرغۍ ویشتل راته آسانه نه ول.

چجو زما نه پېنځه - شپږ کاله مشر و، مګر زما ښه ملګری شو.
هر کال چې به د ژمي رخصتیو کې وطن ته تلم، لومړی به مې د هغه پوښتنه کوله چې چجو چېرې دی؟

هغه به هم زما په راتګ خوشحالېده، ما به وربانډی پټکې، دامونه، غولکې جوړولې او دواړو به یوه ځای ښکار هم کوه.

زموږ په دېره کې خورا اوچت او غټې د توت ونې وې، نورو کوشنیانو به په کې ټالونه اچولې وو، ماته به یې هم د ټال خوړلو وخت را کوه.

هر چا به کوښښ کوه چې زما سره ملګری شي او زه به یې نورو کوشنیانو نه نازولم.

یوه ورځ مې له چجو وغوښتل چې زما له پاره ټال واچوي.
هغه و ویل:
د ټال اچولو له پاره غښتلې رسۍ ته اړتیا شته!
هغه و پوښتل:
په کور کې رسۍ لرئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما و ویل:
کورته لاړ شم، و ګورم.
زه کور ته د ننه شوم او د انۍ نه مې و پوښتل:
رسۍ لرو؟
هغې و ویل:
د څه له پاره؟
و مې ویل:
د ټال د اچولو له پاره!
هغې و ویل:
نه!
دومره اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
د کور نه و وتم.
چجو ته مې و ویل:
نه !
موږ په کورکې اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
هغه و ویل:
راځه چې د لوښو نه رسۍ جوړه کړو.
ما و ویل:
سمه ده!
لوښې به له کومه کړو؟
هغه و ویل:
د سرخکانو په کلي کې لوښې ډېرې دي.
د هغه ځای خلک لوښې د کابل د سیند له غاړې نه ریبي او د سوزولو له پاره یې کورته وړي.
ما و ویل:
هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موټر نه مې ولیدل:
هغوی د انګړ په شا او خوا هم لوښې د دیوال په توګه تاوي کړې وې.
کله نا کله یې د وچولو له پاره په بامونو کې او هم د پلور له پاره د سړک غاړې ته غونډ وي.

هغه و پوښتل:
الته څوک پېژنې؟
ما و ویل:
الته زما د ماما ګانو او توړی (ترور) کورونه او د هغوی ځمکې دي.
هغه خوشحاله شو!
وې ویل:
څومره ښه کار!
سبا به ګډ لاړ شو.
ما و ویل:
سمه ده، سبا به لاړ شو.
ورځ تېره شوه او ماښام ورسېد.
هغه خپل کور ته لاړ.

زه هم د نورو هلکانو سره کور ته لاړم.
شپه تېره شوه او سهار شو.

مخکې تر دې چې له کوره و وځم د نیا کوټې ته و لاړم او ورته مې و ویل:
زه سرخکانو کلي ته ځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې و پوښتل:
د څه له پاره؟
آیا مور دې درته څه ویلې دي چې توړۍ ته دې ورسوئ؟
ومې ویل:
نه!
د لوبو له پاره.
هغه په خندا شوه او وې ویل:
اوس پو شوم.
ته خورا شوخ یې، پام کوه، ځان ژوبل نه کړې.
بیا به دې د پلار او مور په جنجال کې پاتې شم.
و مې ویل:
سمه ده، زه کوښښ کوم.
بیا یې راته و ویل:
کله چې دې خپله توړۍ ولیده زما سلامونه به پرې هم و وایې.
ما و ویل:
سمه ده.

بیا د کوره و وتم او دېرې خواته چې د کلي په مخ کې وه؛ و وتلم.
چجو هم د الوتونکو په وېشتلو بوخت و.

کله یې چې زه ولیدم، نږدې شو.
د جیب نه یې څلور وېشتل شوې مرغۍ راکړې او وې ویل:
دا مرغۍ کور ته وې سه او ژر بېرته راشه چې سرخکانو کلی ته ځو.
ما و منله او کور ته مې مرغۍ وېوړې.
بېرته راغلم او د چجو سره د سرخکانو کلي ته روان شوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په لاره کې به يې ويل:
خدای و کړې چې لوښې ډېرې راکړي چې غټه رسی ورنه جوړه او د جومات د خوا په غټه ونه کې يې واچوم، چې ستا ټال تر ټولو اوچت ټال وي.
ما و ويل:
هغه به ماته ډېرې لوښې راکړي.
هغه زما تورۍ او الته مې ماما ګان هم شته.

د پخښو (پلې) لاره وه؛
هغه به په لاره کې پښتو لنډۍ هم ويلې.
يوه ګړۍ وروسته د سرخکانو کلي ته ورسېدو، هغه د کلي نه زما د تورۍ د کور پوښتنه و کړه.
کوشنيانو موږ. ته د تورۍ کور وښود.
موږ. کور ته نږدې شو، ور مو و ټکوه، د تورۍ کوشنی زوی را و وت او وې ويل:
د چا سره مو کار دی؟
ما و ويل:
تورۍ سره مې کار دی.
هغه و ويل:
ته څوک يې؟
ما و ويل:
زه ستا د تورۍ زوی يم.
هغه په منډه کور ته ننوت، او څو شېبې وروسته تورۍ مې دروازې ته راغله، هغې و پېژندم.
زه نږدې شوم، ما د هغې لاسونه ښکل کړل.
هغې هم زما سر او مخ ښکل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې د میلمه کوټې ته بلنه را کړه.
مور کوټې ته ننوتو او پر توشکه کېناستو.
د تورې کوشنیانو زمور تر شا یې بالښتونه کېښودل.
لږ زنډ وروسته یې د شیدو چای راوړ او وې پوښتل:
د سهار چای مو خوړلی دی؟
مور و ویل:
هو!
بیا هغې تود جواری هم راوړ او وې ویل:
دا په ګوړې خوږ جواری دی.
وې خورئ!
کې دی شي ورې شوې اوسئ،
د پخښو مزل مو کړی دی.
بیا یې زما د مور، پلار، ورونو او خویندو پوښتنی و کړې.
وې ویل:
کله له کابل نه راغلې؟
ما و ویل:
یوه اونۍ کېږي.
وې ویل:
یوازې راغلی یې او که پلار سره دې؟
و مې ویل:
نه!
یوازې راغلی یم.
بیا چجو و ویل:
مور د لوښو له پاره راغلي یو.
هغې و پوښتل؟
په لوښو څه کوئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چچو و ویل:
ده ته ټال جوړ وم.
هغې و ویل:
سمه ده!
څومره چې غواړئ، وې یې سئ.
بیا یې چچو ته و ویل:
کوښښ و کړه چې زما خوریی درنه ژوبل نه شي.
هغه له یوې خوا نازولی او له بلې خوا اختر هم نږدې دی.
ده ته ډېر غښتلی ټال جوړ کړه!
چچو و ویل:
سمه ده!
زه به ورته غښتلی ټال جوړ کړم.
بیا چچو له ځایه پاڅېد او وې ویل:
مورې ځو.
توړی مې و ویل:
چېرته ځئ؟
اوس غرمه نږدې ده،
ډوډی و خورئ!
بیا لاړ شئ.
مورې و ویل:
مننه کوو.
مورې ځو.
هغې خپل زوی ته غږ کړ.
زوی یې راغی او وې ویل:
څه وایې؟
مور یې و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی د لوښو ځای ته یوسه!
هغه و ویل:
راځئ!

موږ حرکت و کړ او د لوښو ځای ته لاړو.
چجو غټ پنډ خوښ او وې ویل:
دا پنډ راته په شا کړئ!
زما د توړی زوی پنډ ور په شا کړ.
د دریدو سره سم ترې چپه شو.
زما د توړی زوی و ویل:
داسې پنډونه ته نه شې وړئ!
باید چې یوه مشر کس مو له ځانه سره راوستی وی.
چجو و ویل:
اوس شوی ده.

بیا زما د توړی زوی و ویل:
تاسو دلته انتظار و کړئ!
زه یوه خر را ولم، تاسو ته به د یوه پنډ پر ځای دوې پنډونه لوښې وتړم.
تاسو به، پرته له ستونزو، کورته لاړ شئ!
موږ د سړک تر غاړې سیوري ته کېناستو.
څو دکیکې وروسته هغه خر را وست.
چجو او زما د توړی زوی د لوښو پنډونه پر خره و تړل او موږ ته یې و ویل:
اوس کولای شئ چې کور ته لاړ شئ!
ما ورته و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

خر به څوک بېرته راولي؟
هغه و ويل:
د خره غمه مه کوئ!
هغه راپرېږدئ!
کولای شي بېرته کورته راشي.

موږ په خوشحالۍ سره مخ په کور روان شو او يوه ګړۍ وروسته، بېرته کور ته ورسيدو.
چچو لوښي د نور کوشنيانو په مرسته له خر را کښته کړې او خر يې بېرته لارې ته سم کړ.
خر سر ټيټ وا چاوه او د سرخکانو پر لور يې حرکت و کړ.

لوښي ډېرې وچې وې او چچو هغه په بيالې کې کېښودې تر څو لمدې شي.
دوې ورځې لوښي په اوبو کې وې.
پس له دوې ورځو چچو دېرې ته راغی او ماته يې و ويل:
لوښي د رسۍ جوړولو له پاره تيارې دي.
زه به خپل مشر ورور ته غږ کړم چې رسۍ جوړه کړو.
ما و ويل:
سمه ده!
هغه کور ته لاړ او خپل مشر ورور يې راوست او په خپله يې لوښي له ويالې نه و ويستلې،
دواړو په ګډه د رسۍ په جوړولو پيل کړ.
هغوی به رسۍ جوړوله او بيا به يې د ونې څانګو سره اندازه کوله، تر څو لنډه نه وي.
رسۍ اوبدل (جوړول) خلاص شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

چجو ونې ته و خوت.
مشر وروړ يې رسۍ ورکړه او وې ويل:
دواړه خوا يې ښې غوټه کړه، هغه رسۍ غوټې کړه او وېې ويل:
ته هم راپورته شه چې رسۍ شخه کړو.
د هغه وروړ پورته شو.
هغه له ځانه سره يوه اندازه د شولو واښه هم اوچت کړل.
واښه يې د رسۍ لاندې او د څانګې پر سر کېښودل، رسۍ يې ټينګه کړه.
بيا دواړه را کښته شول.
چجو و ويل:
کار خلاص شو.
اوس څوباړي ته اړتيا شته.

ما ته يې و ويل:
خپلو کروندګرو ته و وايه چې:
د ونو نه يوه سم لرګی چې اوږدوالې يې نيم ګز وي پرې کړي.
زموږ تر خوا د يوه کروندګر يوه زوی و.
هغه و ويل:
موږ په کور کې وچ څوباړی لرو،
سم دلاسه يې راوړم، د ونې وهلو ته اړتيا نه شته.
هغه کورته لاړ.
ژر بېرته راستون شو،
څوباړی يې له ځانه سره راوړ.
چجو او د هغه مشر وروړ څوباړی د رسۍ په کوزه خوا کې ټينګ کړ، بيا يې په خپله څو ټالونه و وهل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

وروسته يې ماته غږ کړ:
دا دی!
ستا ټال جوړ شو.
اوس په کې بې غمه ټالونه وهه.
ما ټال پيل کړ.
هغه و ويل:
په دې ټال کې دوې کسان هم کولی شي يوه ځای ټال و خوري،
ځکه چې ټال ډېر غښتلی دی.
ما د ورځې نيمه ګړی ټال، بيا به وروسته نورې لوبې کولې.
وخت تېرېده،
ښکار مخ په لږېدو شو،
د مرغانو برکت له منځه لاړ،
کلونه تېر شول،
حکومتي، بد لونونه منځ ته شول.
خلکو د دام په عوض د مرغۍ نېولو له پاره د ملټين د دارو ګانو نه کار اخيست.
د ورځې په سلګونو مرغۍ، بې ځايه له منځه تللې.
دا يوه بې رحمه کار و،
وروسته له څو کالو چا د مرغانو غږ هم نه اورېده.
کرونده ګر (دهقانان) دې کار ته خوښ ول.
او ويل به يې:
د مرغانو د های اوهوی نه، بې غمه شو.
د مرغانو شړل د غنمو پټو نه خلاص شو.
اوس کومه اجل نيولې مرغۍ که پيدا شي، هغه هم کولای شو چې په غولکه و ولو.
چجو دام ايښودل يې له لاس ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اچې (لویه دوشاخه لرګی چې په موقت ډول د دام د ټولولو له پاره ترې ګټه اخیستل کې ده) تش کړي.
دامونه یې ټول او د کوټې په چت کې یې و ځړول.
بېرته یې د پټکو کېنولو ته مخه و کړه، مګر مرغۍ نه وې او دی به مازیګر په تش لاس، کور ته روان و.

هغه بل شوک و کړ، لکه د پلار په څېر یې یوه باز د ولایت په بازار کې وا خیست.
هغه یې د ښکار له پاره و روځه او کله نا کله به یې پرې ښکار هم کوه.
ښکار نه وو.
د باز ښکار شوې مرغۍ به یې بېرته باز ته ورکولې چې باز پرې موړ شي.

چجو بیا ماهیانو نیولو ته مخه و کړه.
یوه لوی جال یې واخیست، او د کلي ځوانان یې له ځانه سره ملګري کړل.
هغوی به د ورځې د کڅ او درونټې سیمې ته د ښکار له پاره تلل، ښکار شوي کبان (ماهیان) به یې په خپل منځ کې وېشل او پاتې برخه به یې په بازار کې پلورل.
کله به د ورځې له خوا خپل باز یې له ځانه سره ګرځاوه، غولکه به یې هم په غاړه، تازي سپی (باټو) به هم ور پسې و، کله به ترې مخکې و.
د ویالو پر غاړه ګرځېده،
د ونوڅانګو ته به یې کتل.
جېبونه به یې له ګاټونه ډک ول، کمیس به یې هم خورا دروند و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د جېبونو خولې به يې هم شکېدلې وې.
د غاړې تڼۍ يې هم خلاصه او د پر توګ پايڅې به يې هم لمدې وې.
دا ځکه چې د يوې مرغۍ د ويشتلو له پاره به، په اوبو کې ګډ شو، ځانه ته به يې پام هم نه و،
يوازې!
مرغۍ به يې په ځانګو کې لټولې.
د سهار د چاى نه وروسته تر ماښامه به ګرځېده، د غرمې ډوډۍ په خيال کې به هم نه و.
کوم وخت چې تږى کې ده د ويالې په اوبو به يې خپله تنده ماتوله.
د توتانو په وخت کې به يې خپله خېټه په توتانو مړوله او بيا به کور لوري تله.
کله به هم د ببهي د ونى لښتې پرېکولې او د هغه نه به يې کپسونه جوړول.
کپسونه به يې، په بازار او يا کليو کې خرڅول.
هغه د شوک کارونه لړ شول او دى اړ شو چې، د درمندونو پاکولو ته مخه و کړي.
دا کارونه هم موسومي وو، يوازې د غنمو او شولو د درمندونو په وخت کې.

بيا يې د ونو وهل او لرګيو ماتولو کار پيل کړ.
ونې به يې په درېيمه برخه ماتولې او د ونو د خاوند کورته به يې هم وړلې.

د کبانو (ماهيانو) د نيولو کار چې يوازې د ژمي په موسوم کې تر سره کېدل، هغه هم د سياسي بدلونو له کبله مخ په پيکه کېدو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوی نسل چې د باندنیو (بهر) ملکونه نه راغلي ول، د جال په ځای به یې د جنراتور، لاسي بمونو او د روسانونه پاتې شوي ټانکونو مرمۍ نه ګټه اخیستله.
په دې کار کې به غټ او کوچني کبان له منځه تلل، چې تاوان یې نه یوازې چجو، بلکه ټول ولس ته هم وو.

په دې توګه د ټاټوبي کبانو(وطني ماهیانو) نسل مخ په کمېدو او د بهرني د فارمونو کبان په ښارونو، کلیو او بانډو کې مخ په ډېرېدو شول.

چجو به خپه ښکارېده، ځکه چې د ده د خوښې کارونه په لړېدو وو.
یوه ورځ چجو ولایت بازار ته د نوي کار او بار په اړه لاړ، فکر یې کوه چې ګوندې کوم نوی کار و مومم.
هغه بازار ته ورسېد.
باز یې په لاس او تازي سپی (باټو) یې هم تر څنګ وو.
په بازار کې اخوا، دیخوا و ګرځېد، څه نوی شی یې پیدا نه کړ.
ډېر ستومانه شو.
بیا یې د لویې ویالې خوا چې باچا ویاله (شاه جوی، پاچا جوی) نومېږي مخه و کړه، ویالې ته ورسېد.

لومړی یې خپله د ویالې نه پر لپو اوبه واخیستې او وې څکلې، بیا یې وروسته په یوه لاس کې اوبه اخیستې او باز ته به یې ورکولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده تر څنګ د هغه تازي سپی هم سر اوبو ته ټیټ کړ او خپله تنده یې ماته کړه.

چجو بېر ته مخ پر بازار روان شو، د یوې غټې ونې لاندې یې خپل څادر چې څو ځایه پیوند شوی او شکېدلي وو، اوار کړ.
ونې ته یې ډډه و کړه، سپی یې هم خوا ته و غځېد.
باز یې پر لاس او غولکه یې هم په غاړه وه.
جېبونه یې خورا دړانده وو، ورو، وور یې ګاټې له جېبونو نه خالي کړل، دا یې یوه ګاټی، دایې دوې ګاټې، دا یې درې ګاټې، دایې څلور ګاټې، دایې پېنځه ګاټې، دایې شپږ ګاټې، دایې اووه ګاټې، دایې اته ګاټې، دایې نهه ګاټې، دایې لس ګاټې او دایي ... .
شل ګاټې؛ تر څنګ یې شمېرلې کېښودل او سوچ یې و کړ:
ګوندې مرغۍ په ځانګه ښکاره او زه یې و ولم، مګر د الوتونکو غږ ورک وو.
په ځانګو کې څه نه ښکارېدل.
دی په سوچ کې ډوب شو.
ښار آرامه و، د نن په شان ګڼه ګونه نه وه، نه هم د اوس په شان موټر ول؛ کوم، کوم موټر به د کابل یا د جلال آباد ښارونو نه راغی او یا به هم بېرته روان شول.
موټر سیکلونه او باسیکلونه هم خورا لږ او د خلکو اخیستلو وس هم ډېر لږ وو.
خلکو به مرکز ته په خرو یا هم پلې مزل کوه.
د چجو سترګې به کله پټې او کله به خلاصې شوې.
ورو، ورو پرې خوب راغی او ویده شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په خوب کې ګوري چې يوه موټر يې تر ځنګ و دربېږي او يوه تن (کس) چې جامه يې عربانو ته ورته او پر سر يې تور چلتار دی ور نږدې کېږي.
هغه ترې پوښتنه کوي چې:
دا باز او سپی دې خرڅوې!!؟
چچو ورته وايي:
نه!
زه پر دواړو ښکار کوم او ځانته پرې نفقه برابره وم.
بيا عرب و پوښتل:
زه تاته ډېرې پيسې در کوم، کومې چې د ستا او کورنۍ له پاره، د کلونو بس (کفايت) و کړي.
چچو په چرت کې ډوب شو او وې ويل:
زه د ورور سره مې مشوره کوم، بيا به سبا ته احوال درکړم.
عرب و ويل:
نه!
اوس خپله پرېکړه وکړه!
سبا زه بل ولايت ته ځم.
چچو و ويل:
مشکل نه شته!
بل سبا خو به راځې؟
عرب و ويل:
نه!
بيا به هېڅ کله را نه شم.
چچو و ويل:
لږ وخت را کړه چې ښه سوچ و کړم.
عرب و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

سمه ده !
خپل سوچ و کړه!
لږ څند وروسته يې پرې غږ و کړ.
سوچ دې و کړ؟
چجو و ويل:
هو!
ما خپل سوچ و کړ.
عرب و ويل:
نتيجه څنګه شوه؟
چجو و ويل:
زه موافق يم.
پېسې را کړه، باز او سپی در سره وې سه.
هغه باز ورکړ، سپی له عرب څخه و ډار شو، لږ لرې و درېده او بیا مخ په کور روان شو.
چجو هر څه سپي ته نارې کړې:
باتو!
باتو!
و درېګه!
مه وېرېګه!
مګر!
سپی ورو په ورو لیرې کې ده.
چجو په غصه شو.
سپي خوا يې منده کړه چې له غاړې و نیسي.
هغه چېغه کړه او وې ويل:
و درېګه سپيه!!!؟
چېرې ځې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې هغه د خپل په غېږ، له خوبه را ویښ شو.
ګورې چې ځای شته مګر جولا نه شته.
خورا خواشینی شو.
پرې د مازیګر لمر راغلی و.
باز یې هم تږی شوی و.
خپلې سترګې یې و مښلې او له ځایه پاځېد.
دېخوا او هغې خوا ته یې و کتل!
کوم، کوم نفر به په سړک تېرېده.
هغه هم نیت و کړ چې کور خوا ته روان شي.
له ځانه سره یې و ویل:
کاشکې دا خوب نه وی؛
په رښتیا وی.
اوس به مې ډېرې پیسې درلودې او دوکانداري به مې پرې کوله.
بیا یې و ویل:
توکل په خدای!
هر شی په نصیب او قسمت کیږي.
مازیګر نا وخته کور ته ورسید او باز یې د کوټې په منځ کې کوم لرګی چې ده ورته په دېوال کې ټومبلی و، کېښنو.
خپله بېر ته د باندې شو.
غولکه یې له غاړې خلاصه او جیب ته یې لاس کړ چې ګاټې را و باسې، ګورې چې په جېب کې یې ګاټې
نه شته.
په یاد یې شو چې تر کومې ونې لاندې ویده شوی وو، ګاټې یې له هېره وتلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې خوا او هغې خوا و ګرځېد او څو ګاټې يې پيدا او په جېب کې يې واچول، بيا د ونو پر لور روان شو.

هوا تياره او ماښام نږدې کې ده، مګر د الوتونکو درک نه لګېده.

سترګې يې پر څانګو خښې وې او وې ويل:
ګوندې کومه مرغۍ راشي چې د باز د خوراک له پاره يې ښکار کړم.

دی په سوچ کې و چې يوه اجل نيولې مرغۍ د ونې پر يوې څانګې کېښناسته.
هغه د غولکې کاسې ته ګاټې د ننه کړ او وروسته د نخښې نېولو نه يې پر مرغۍ ټک کړ، او وې ويل:
الله اکبر!!!
مرغۍ بېچاره پر ځمکه و لوېده او چېغارې يې کړې.
هغه سم د لاسه خپل تېره چاکو را و باسته او د مرغۍ خواته يې منډه کړه.

مرغۍ يې و نيوله، پر اورمېګ يې چاکو کش کړ او مرغۍ يې حلاله کړه.
بيا يې مرغۍ وزرپېچه او جيب ته يې دننه کړه، ځمکې ته يې لاس کړ او څه تازه واښه يې و شکول، خپل چاکو يې پرې پاک کړ او واښه يې بېر ته ځمکې ته ګذار کړل.
چاقو يې بند او په بل جيب کې د ننه کړ.
وياڵې خواته روان شو.
خپل لاسونه يې و مېنځل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې په لپه اوبه و څښلې.
وروسته یې خپل مخ هم ومینځه.
بیا یې د ویالې نه خېځ کړ چې اخوا تېر شي، مګر پښه یې و ښوېده
او لویې ویالې کې و غورځېد.
کالي یې لامده شول.
د بیالې نه په غصه و وت او کور ته روان شو.
کورته ورسېد .
کوټې ته د ننه شو، اور لګید یې واخیست او د څراغ بلۍ لورې ته
روان شو.
څراغ (شیطان څراغ) یې روښانه کړ، بیا د باز خوا ته روان شو.
مرغۍ یې له جیب نه را و وېسته او د ښکو په پاکولو لګیا شو.
مرغۍ یې پاکه کړه او باز خوا ته یې و نیوله.
باز هم مرغۍ په پنجالو کې و نیوله او پر خوراک یې پیل کړ.
په دې وخت کې ورور یې کوټې ته راغی او وې ویل:
چجو!
راشه د ماښام ډوډۍ تیاره ده.
هغه و ویل:
څه شی دی؟
ورور یې و ویل:
د کچالانو پیاوه او جواری دی.
اوس خو نه ستا کار او بار شته او نه زما،
پخوا به هره شپه د مرغیو پیاوه وه.
هغه ډوډۍ و خوړه او تریخ چای یې په پیاله کې واچاوه، خپل د
خوب کېسه یې ورور او ورېنداري ته و کړه.
هغوی په خندا شول او وې ویل:
کاشکې خوب نه وی!

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

موږ به اوس پیسې درلودې.
هغه بېر ته خپلې کوټې ته راغی.
د عرب په سوچ کې و.
خپله توشکه یې اواره کړه، بالښت یې سم او سر یې پرې کېښود.

وخت تېر شو.
لومړی یې باز مردار شو.

څو کاله وروسته یې سپی هم مردار شو.
هغه ته یوازې غولکه او څو دامونه پاتې شول.

مرغۍ ډېرې لږې او هغه به هم د شولو د پخېدو په وخت کې را څرګند کېدلې، دا مرغۍ به د هندوکش د غرونو د لوړو لړیو، کاوون غره او کابل شمالي ولسوالیو د انګورو د خوراک نه وروسته پیدا کې دلې.
ښکاریان یې هم ډېر شوي وو، ډېرو وګړو ټوپک پېرودلي وو او په هغه به یې ښکار کوه، په یوه ډز به یې لسو نه تر شل مرغۍ ویشتلې.
چجو د ښکار مینوال و،
هغه د ټوپک د اخیستلو وس نه در لود.
هغه به خپل ښکار په غولکه کوه.
په ټوله ورځ کې به یې دوې، درې مرغۍ ویشتلې، بیا به یې کور ته وړلې چې ترې پیاوه پخه کړي.
وخت تېر او چجو زلمی شو،
تل به یې له همزولو سره په ښکار کې اخته او سر ګر دانه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښونځي د لوستلو مينه يې هم نه درلوده او همدا راز كلي ته نږدې كوم ښونځی هم نه وه.
د كلي ټول خلك بې زده كړې وو.
په كلي كې يوازې د خان ځامن ښونځي ته تلل، د كلي نور خلك به څه ديني زده كړې د ماجت (مجت، مسجد) د ملا امام څخه كولې.
خلك هم حريص نه ول، پر لږو به يې قناعت كوه او خپلې چارې به يې مخ ته وړلې.
چجو به كله نا كله د خپل خوب په سوچ كې ده او د ولايت بازار ته هم ورته.
يوه ورځ چې ډېر خپه و، د ادينې (جمعې) ورځ وه، ولايت د بازار پر لورې يې حركت و كړ. پر لاره به يې په زړه وړ ګاټي ټولول او په جيبونو كې يې اچول.
كوښښ به يې كوه چې د ونو سره نږدې لارې نه ولايت بازار ته و رسېږي.
مزل يې ورو و، ځكه هغه به ونو ته كتل چې مرغۍ هم ښكار كړي.

بازار ته ورسېد شا او خوا به يې كتل چې خلك د خرڅلاو له پاره څه راوړي دي؟
ښكار شوې مرغان شته او كه نه؟
كله به د سړك په يوې خوا او كله به پر بله خوا د خرڅونكو ننداره كوله.
غرمه نږدې شوه او دا هم ستړی شو، ځان يې يوې لويې ونې ته و رسو.
هلته و درېد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانګو ته يې نظر واچاوو.
خو مرغۍ نه وې.
څو شېبه تر ونې لاندې و درېد.
د سړک بلې خوا ته يې نظر واچاوه چې سترګې يې پر خپل انډيوال ولګېدې .
د انډيوال پر لاس يې باز و.
ورمنډه يې کړه او د سړک نه وا وښت، ملګري ته يې ځان و رساوه او روغبړ يې ورسره و کړ.
ملګرى يې هم د چچو په ليدو خوشحاله شو.
چچو و پوښتل:
روزګار څنګه تېرېږي؟
هغه و ويل:
بد، نه دى؛
مګر ښکار خورا کم شوى دى، ځکه خلک د مرغيو نيولو له پاره د ملتېين پوډر نه کار اخلې او دا کار د مرغانو د ورکېدو سبب شوى دى.
ملتېين پوډر د انسانانو له پاره هم خطر ناک دى، کوم چې د ملتېين په ذريعه مرغۍ نيسي او يا يې خوري.
چچو و ويل:
د باز ښکار څنګه دى؟
هغه و ويل:
مرغۍ هيڅ نه شته!
د باز مړول هم آسانه کار نه دى.
چچو و پوښتل:
باز دې چېرته نيولى دى؟
هغه و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بګرام په ساپي غره کې.
چجو و ویل:
هلته بازان ډېر دي؟
هغه و ویل:
هو!
هلته ډېر مشهوره بازان شته، کله نا کله عربان هلته ځي، بازان په ډېره لوړه (اوچته) بیه پېري او خپل هېوادنو ته یې د ښکار له پاره وړي.
چجو د باز په پښه کې یوه کوشنۍ کړۍ و لیده او له ملګري یې و پوښتل:
دا کړۍ تا د باز په پښه کې اچولې ده؟
هغه و ویل:
نه!
کله چې ما و نیو دا کړۍ یې په پښه کې وه.
چجو و ویل:
دا کړۍ لکه د سپینو زرو غوندې ښکاري.
ملګري یې و ویل:
هو!
مګر سپین زر نه دي.
ما زرګر ته ښودلې دي.
چجو و ویل:
په کړۍ کې لیکنه ښکاري.
ملګري یې و ویل:
هو!
مګر زه او ته یې نه شو لوستلی، ځکه چې زده کړې نه لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوي په خوړو خبرو اخته ول چې نا څاپه یو موټر راغی او د دوي تر خوا و درېد.
یوه سړي چې اوږده سپین کالي یې اغوستي، خاصې چپلکې یې په پخښو، پر سر یې سپین څادر او تور چلتار و، دوی ته نږدې شو.
په عربي یې و ویل:
دا باز لیدی شم؟
د چجو ملګري و ویل:
پو نه شوم!
په پښتو یې و وایه.
عرب په اشاره ورته و ویل:
باز کتلی شم.
هغه و ویل:
هو!
واخله!
عرب باز پر لاس کېښنو او ننداره یې پېل کړه.
هغه د باز پښو ته څیرشو، چې و ګوري پنجې یې کوم نقصان و نه لري او هم اټکلي عمر کچه (تقریبي سن) یې معلوم کړي.
هغه کړۍ ته ځیر شو.
په لوستلو یې پېل کړ، ګورې چې دا باز د قطر د هیواد نه بېرته وطن ته راغلی دی.
خورا حیران شو،
عرب و ویل:
دا خرڅوې؟
د چجو ملګری پوه نه شو.
بیا عرب له جیبه کڅوړه را و وېسته چې په کې پیسې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

هغه کاغذي درهم و وپېستل،
هغه ته يې اشاره و کړه چې څو دانې در کړم؟
د چچو ملګرى خورا خوشحاله شو او دواړو مشوره و کړه اوځنډ وروسته يې و وېل:
لس دانې!
عرب پو نه شو.
بيا يې د ګوتو اشاره و کړه.
د چچو ملګرى لس ګوتې ور وښودې.
هغه هم لس دانې، لس درهمه بانک نوټونه ورکړل، باز يې واخيست او موټر لوري ته روان شو.
عرب ښار کې خپل موټر سره دېخوا او هغې خوا و ګرځېد او خيال يې دا وو، چېرې کوم بل باز هم پيدا او وپېرې.
مګر!
بل چانس يې نه درلود او يوه ګړۍ وروسته ببېرته مخ په کابل حرکت و کړ.
د چچو ملګرى ډېر خوشحاله شو.
چچو ته يې د پيسو خواست وکړ.
چچو و ويل:
مننه کوم!
اوس ورته اړتيا نه شته!
کله چې اړتيا شوه، بيا به در باندې غږ و کړم.
هغوي تر مازيګره په ښار کې ول، ماښام نږدې شو.
بيا يې سره خداى پاماني و کړه او هر يو خپل کور لورې ته روان شول.
وخت تېرېده او چچو هم مخ په زړېدو شو.
په ږيره او وېښتانو کې يې سپين ولګېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چا به ورته ویل:
چجو واده ولې نه کوې؟
هغه به ویل:
په څه شي واده و کړم، له یوې خوا کار او بار نه شته او د بلې خوا د و لور پیسې هم نه لرم.

بهر ته د کار موندلو له پاره هم نه شم تللی، ځکه چې زده کړې نه لرم.
خورا وخت تېر شو او دی هم د نورو په شان بې ښځې (مجرد) پاتې شو.
خپل ژوند به یې په کوشنیو کارونو تېر وو، ځان به یې پرې چلوه.
یوه ورځ تر ونې لاندې ناست و، په سوچ کې ډوب و، په زړه کې یې د عرب د باز اخیستلو انځور را تېر شو.
له ځانه سره یې و ویل:
ښه به وي چې زه هم بګرام ته لاړ شم، ګوندې کوم ښه باز و نیسم او په عربو به یې و پلورم، بیا به په هغو پیسو واده و کړم او خپل کور به پرې ودان کړم.

کلونه تېر شول او هغه نورهم بوډا شو، د بګرام خیال او هوس به یې کوه، مګر هلته یې څوک نه پیژندل چې څو ورځې او شپې پاتې شي.
همدا راز په غرونو کې ګرځېدل، ملګري، خوراک او اوبو ته اړتیا وي.

یوه ورځ یې پرېکړه وکړه چې کابل ته او بیا وروسته د بګرام ولسوالۍ، د ساپي غره ته لاړ شي، چېرې چې د بازانو ځالې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

پيدا کيږي او که سالو، تګ، درې، ناوی لوړو غرو ته لاړ شم چې د بازانو ټاټوبی دی او ځينګرې ځالې لري.
شپه يې خوب و نه کړ او د سهار د لمانځه نه وروسته يې د خپل ورور، چې په لاره کې به ډېر په سختې او امسا په مرسته ګرځېده، او خورا بوډا شوې و، و ويل:
ما د بګرام نيت کړی دی،
هلته ځم چې باز ښکار کړم.
هغه و ويل:
ته هم زما په شان بوډا شوی يې.
د ستا تګ سره موافق نه يم.
ځوک به درپسې و ګرځي، زما په نصيب کې هم اولاد نه شته.
ستا په نصيب کې واده نه و، که نه ستا زامن به زلميان ول.
چجو و ويل:
زه د خپلې پريکړې نه، نه ګرځم.
بيا کور ته د ننه شو.
هغه له ځانه سره خپل جوړ شوي دامونه، غولکه، ډوډۍ، جواری، ايشولې اګۍ، پياز، مالګه او د خټو کوزه د اوبو ښنلو له پاره واخيسته بيا يې ورور او ورېنداريې نه خدای پاماني واخيسته او د سرخکانو دو سرکې پر لور روان شو.

په لاره کې به يې چې کله خلک په مخه ورتلل، ويل يې:
د خدای پامان،
خلکو به ويل:
له خيره!
ده به ويل:
بګرام ته ځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو به ویل:
په خیر لاړ شې.
په مخه دې ګلونه!
ګړی مزل وروسته د سرخکانو دوسرکې ته ورسېد، د موټر په انتظار شو.
هوا ډېره توده وه، د دوبي ورځې وې، هغه د سړک تر څنګ پر یو غټ کاڼي کښېناست او خپل څادر یې پر سر واچوه.

یوه ګړۍ وروسته د کابل ښارموټر له جلال آباد نه را ورسېد، هغه د موټر جنګلې ته و خوت او موټر هم حرکت و کړ.

د ده په ژوند کې د کابل ښار لومړی سفر و.
د موټر د جنګلې نه به یې یوې خوا اوبلې خوا، اوچتو غرونو ته کتل او له ځانه سره یې ویل:

کاشکې دا بازان په دغو غرونو کې اوسېدی، زما له پاره به یې نیول هم آسانه کار وو.

د هغه وخت د غټو موټرو چټکتیا هم ډېره لږه وه، ورو، ورو به یې مزل کوه،
په جنګله کې یې د نورو سره په خبرو پیل و کړ او د بازانو د نیولو خبرې به یې کولې، چا به دا کار د ده له پاره خورا پیچلی باله، ځکه چې هغه اوس بوډا شوی و، دومره د غرونو مزل، لوړې او تندې وس یې نه درلود.

چا به ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

ځه بابا!
تر دې نيت دې تېر شه!
دا خورا پېچلی کار دی او ته يې نه شې کولای.
چېرته به مړ يې، ستا مړی به څوک بېړ ته وطن ته وړي سي.

هغه و ويل:
اوس مې نيت کړی،
و ګورم چې څه کېږي؟
هغه به د خپل ښکار او ماشومتوب کېسې کولې او نورو ورته غوږ نيولی و، ځکه ډېرې په زړه پورې وې.
موټر مزل کوه او چجو هم د ژوند ښکلې کېسې.
وخت ماسپښين شو،
موټر کابل ته و رسېد،
بيا موټر يوه سرای ته دننه شو او و درېد.
د موټر کلينډر، جنګلي ته و خوت او د خلکو يې کرايه ټوله کړه.
بيا يې و ويل:
ستړي مه شي، سفر پای ته و رسېد.
دلته جومات او د اوداسه ځای هم شته،
بله خوا کوچنی هوټل او د شپې د پاتې کېدو ځای هم لري.
چجو هم له جنګلي کوز شو او مخ په هوټل روان شو.
هوټل ته دننه شو او پر تخت کښېناست.
خپله غوټه يې ترخنګ کېښوده.
د هوټل شاګرد نږدې شو، وې پوښتل:
څه فرمايش لرې؟
هغه و ويل:
چای او ډوډۍ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له ځانه سره اېشولې اګۍ او مالګه هم لرم.
شاګرد چای، پیاله راوړه او ده ته یې و ویل:
دا دی ستا چای،
بوره هم له دې بوتل نه واخله!

هغه چای د نانوايي تودې ډوډۍ سره و خوړ، بیا یې شاګرد ته غږ کړ:
شاګرد راغی او وې ویل:
بابا !
څه خدمت و کړم؟
چچو و ویل:
زه د شپې دلته پاتې کېږم او سهار وختي بګرام ته ځم.
شاګرد و ویل:
سمه ده،
د بګرام موټر هم د هغه بل سرای نه ځي.
چچو و ویل:
زه د لمونځ له پاره جومات ته ځم.
پنډ به مې چېرې کېږدم؟
شاګرد و ویل:
دلته، تر تخت لاندې یې کېږده.
چچو خپل پنډ تر تخت لاندې کېښود او د هوټل نه د باندې شو.
کابل کې هوا لږه سړه وه، نرۍ باد چلېده.
چچو اودس و کړ او لمانځه ته روان شو.
د ماسخوتن له لمانځه نه وروسته هوټل ته راغی او پرتخت کښېناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل کې د راډيو غږ و، کله به يې خبرونه او کله به يې بدلې هم اېښودلې.
شپه پخه شوه او شاګرد غږ کړ:
مسافرو!
د اليکن تېل لږ دي.
شپه جوړه کړئ!
د سهار لمانځه له پاره، زه تاسو ويښوم.
چجو هم ويده شو.
سهار ورسېد او شاګرد غږ کړ!
هله!
پاځېږئ!
د لمانځه وخت دی.
مسافر را پورته شول، د اوداسه او لمانځه له پاره جومات لورې ته روان شول.
چجو هم د نورو په شان جومات خوا ته روان شو، لمونځ يې په جمعې سره ادا او بېرته هوټل ته ستون شو.
پرتخت کښېناست او د هوټل شاګرد ته يې غږ کړ.
ماته شين چای راوړه.
شاګرد چای راوړ.
هغه چای وڅښه.
بيايې شاګرد ته و ويل:
د بګرام د موټرو اډه چېرې ده؟
د هوټل خاوند و ويل:
اول خپل حساب پاک کړه.
بيا زه درسره خپل بل شاګرد لېږم.
چجو خپل د پيسو حساب پاک کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

بیا د هوټل مالک پر خپل بل شاګرد غږ کړ:
الکه!
دا بابا د بګرام د موټرو اډې ته ورسوه او ډېر ژر بېرته راشه چې
د هوټل صفایي و کړې!
شاګرد و ویل:
سمه ده!
هغوی د بګرام د هډې پر لور روان شول.
اډې ته ورسېدل،
شاګرد چې ډېرې درېوران پېژندل پر موټروان یې غږ کړ:
دا بابا ته په جنګله کې ځای ورکړه،
مسافر دی.
پېسې لرې لري.
بیا شاګرد و ویل:
بابا!
په مخه دې ګلونه!

شاګرد بېرته هوټل ته ستون شو.

چجو د موټر په جنګله کې وخوت .
پنډ یې کېښود او خپله یې ورته اړخ و لګو.
څنډ وروسته، موټر ډک شو.
د بګرام پر لور یې حرکت و کړ،
هوا ډېره ښه وه، دومره ګرمي نه وه لکه د لغمان د ولایت.
لمر و، آسمان شین، باد چلېده، هرې خوا دښتې شنې او غرونه روښانه ښکارېدل.
چجو په سوچ کې ډوب و او له ځانه سره یې و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه به چېرته پاتې شم؟
بازان به څنګه و نيسم؟
له ځانه سره يې سوچونه وهل او غرونو خوا ته به يې کتل.
موټر د بګرام خوا ته نږدې شو، نا څاپه پر يوه باز چې په هوا کې ډېر تند وزرونه وهل، ولګېدې.
باز داسې ښکارېده چې کوم ښکار يې تر نظره دی.
چجو ډېر خوشحاله شو او په زړه کې يې و ويل:
چجو!
اصلي ځای ته را ورسيدې، که خدای کول، ښه بازونه به و نيسې او بيا به يې په عربو و پلورې.
مزل لنډېده او موټر هم ولسوالۍ بازار ته نږدې کې ده.
بازار راو رسېد، موټر يوه سرای ته دننه شو او لږ ځنډ وروسته و درېد.
کلينډر غږ کړ!
کرايې را واخلئ!
و ګورئ چې په موټر کې موڅه پاتې نه شي.
چجو خوشحاله ښکارېده او د موټره کوز شو.
کرايه يې ورکړه او د سرای نه د باندې و وت.
د سرای د باندې د دېوال تر څنګ و درېد، په سوچ کې شو او له ځانه سره يې و ويل:
خدايه!
شاوخوا سپېرې دښتې دي،
غرونو خوا ته هېڅ ونې او شينوالی نه ښکاري!
زموږ لغمان خو ډېر شين و،
شنې ونې، شنه فصلونه، ډکې د اوبو ويالې!
ديوال خواته ولاړ و چې يوه تن ور نږدې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

په دری ژبه يې و ويل:
کاکا!
,, توخانه نمی روی؟
یا منتظر کسی هستی؟،،
چجو په دری ژبه نه پوهېد او په پښتو يې و ويل:
پوی نه شوم.
سړي و ويل:
تو مسافر هستی؟
چجو د مسافر په کلمه پوه شو او وې ويل:
هو!
زه مسافر يم.
نږدې جومات شته؟
هغه ورته د جومات لاره وښوده او ترې روان شو.
چجو جومات ته ورسېد.
د يوه سړي نه يې پوښتنه و کړه:
جومات مسافر خانه لري؟
هغه و ويل:
بلی!
دارد!
بيا يې د جومات حجرې ته اشاره و کړه او وې ويل:
کاکا!
آنجا مسافرخانه است.
چجو و ويل:
ډېره مننه!
هغه پوی نه شو او وې ويل:
خو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

درست است.
چجو د مسجد حجرې خوا ته روان شو، ګورې چې دروازه یې تړلې ده.
د دروازې تر خوا کښېناست او غوټه یې هم کېښوده، بیا یې څادر اوار کړ، غوټه یې سر ته کېښوده او لږ خوب یې و کړ.
مئوزن د مازیګر په آذان پیل کړ.
چجو له خوبه راویښ شو.
مئوزن هم د آذان نه خلاص شو،
د چجو څنګ ته نږدې شو او وې پوښتل:
کی را کار داری؟
چجو و ویل:
پوه نه شوم!
مئوزن په پښتو ژبه پوهېده او ورنه یې په پښتو و پوښتل:
مسافر یې؟
چجو و ویل:
هو!
بیا مئوزن و پوښتل:
د کوم ځای نه راغلی یې؟
چجو و ویل:
د لغمان د قرغیو ولسوالۍ نه.
مئوزن و پوښتل:
د څه له پاره دلته راغلی یې؟
چجو و ویل:
زه یوه ښکاري یم او د ښکار له پاره دلته راغلی یم.
مئوزن و ویل:
د څه شي ښکار له پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه و ویل:
د بازانو ښکار له پاره،
مئوزن و ویل:
بازان خو د غرونو په جګو ځایونو کې اوسېږي،
بیا یې و ویل:
ته یوازې یې او که بل څوک هم درسره شته؟
چجو و ویل:
نه!
زه یوازې یم.
مئوزن و ویل:
د تا له پاره هلته ختل، ډېر سخت کار دی.
ښه به وي چې د دغه ښکار نه ډډه و کړې او بېرته کورته لاړ شې.
چجو و ویل:
پوهېږم!
مګر اوس مې نیت کړی دی.
باید هرو مرو الته لاړ او باز ښکار کړم.
مئوزن و ویل:
ستا خوښه!
اوس به جمعه تیاره شي.
الته د اودس خونه ده، کولای شې اودس و کړې او بیا دې برنډې ته راشې.
چجو اودس خونې ته لاړ.
لږ څنډ وروسته بېرته راستون شو.
په دې وخت کې خلک د لمونځ د ادا کولو له پاره ماجت (مجت، مسجد) کې راټول شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماجت ښکلې برنډه وه او د پوزي فرش په کې اوار وو.
ملا امام هم د خپل کور نه را ورسېد.
بیا مئوزن غږ کړ،
راځئ جمعه تیاره ده،
بیا یې اقامت و ویل!
چجو هم د خلکو سره یوه ځای لمونځ ادا کړ.
بیا مئوزن چجو ته و ویل:
کله د ښکار لورې (خوا) ځې؟
هغه و ویل:
سبا مې نیت دی،
مئوزن و ویل:
سمه ده!
په دغه حجرې کې خپل پنډ د ننه کړه.
چجو خپل پنډ د ننه کړ.
مئوزن و ویل:
خپل پنډ دغې توشکې خوا ته کېږده، بیا کولای شې چې په همدې توشکې، د شپې ویده شې.
چجو و ویل:
سمه ده!
مئوزن له کوټې و وت او وې ویل:
دلته موږ مسافرو ته ډوډۍ او چای هم ورکوو، ته سوچ مه کوه.
چجو خوشحاله شو.
ماښام شو، خلکو لمونځونه په جمعې سره ادا کړل.
هوا تیاره شوه!
مئوزن د حجرې خوا ته روان شو.
دروازه یې خلاصه او چجو ته یې غږ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دی، زه درته شیطان څراغ روښانه کوم.
هغه څراغ روښانه کړ.
او چجو ته یې د اور لګید ځای هم و ښود چې د اړتیا په وخت کې
ترې ګټه واخلی.
د ماسخوتن لمونځ وخت را ورسید.
مګر د لمانځه له پاره لږ خلک ټول شوي وو.
ځکه چې د ډېرو خلکو کورونه لرې وو.
په حجره کې یوه بل مسافر هم و.
هغه د مزارشریف د سفر نیت درلود.
لږ وخت تېر شو.
د کلي دوې ځوانانو مسافرو ته ډوډۍ او تود چای راوړ.
مئوزن، چجو، بل مسافر ډوډۍ و خوړه او چای یې هم و څښل.
بیا مئوزن و ویل:
چجو وروره!
تا د سفر له پاره خوراکي شیان راوړي دي؟
هغه و ویل:
هو!
زما سره اېشولې اګی، ډوډۍ، جواری، پیاز، مالګه، د اوبو ختینه
کوزه او همدا راز د ښکار وسایل شته.
مئوزن و ویل:
ډېر ښه!
پام کوه چې په غرونو کې ځناور او خزندګان لکه مار، لړم،
غونډل هم لیدل شوي دي.
مئوزن زیاته کړه!
دا کېسه ماته ښکاریانو کړې ده.
چجو و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

زه ښکاري یم او داسې شیانو سره بلد یم.
شپه پخه شوه او مئوزن و ویل:
راځی چې ویده شو!
سبا، تاسو سفر لرئ!
مسافرو و ویل:
سمه ده!
بیا به سبا خبرې و کړو.
هغوی ویده شول.
د آذان وخت شو، مئوزن د سهار آذان و کړ.
مسافر هم د اوداسه له پاره چمتو شول.
د کلي خلک هم په ټولېدو شول.
ملا امام ورسېد او لمونځ پیل شو.
مسافر د مئوزن سره بېرته حجرې ته لاړ.
لمر وخوت او هوا مخ په تودېدو شوه.
د کلي خلکو د سهار چای راوړ.
درې واړو په شریکه، د سهار چای و څښه.
لومړی مسافر چې مزار شریف ته یې د سفر نیت کړی و، خدای پاماني واخیسته او روان شو.
بیا چجو له مئوزن نه اوبه وغوښتې، خپله ختینه کوزه یې ډکه کړه،
همدا راز یې ترې د نرږدې غره د بازانو د ښکار ځای پته واخیسته.
چجو د مئوزن نه مننه و کړه او مخ پر ساپي غره، روان شو.
مئوزن پرې غږ کړ.
کله چې بېر ته خپل کلي ته تللې، دلته راشه.
شپه به دلته و کړې او بیا به خپل وطن ته لاړ شې.
چجو و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

سمه ده!
حتماً!
چجو روان شو.
ماسپښين د غره لمنې ته ورسېد.
د غره په ختلو يې پيل کړ،
ماښام د غره منځ ته ورسېد.
هغه ډېر ستړی شوی و، له يوې خوا هوا توده او له بلې خوا دی سپين ږيری شوی و.
ځان يې يوه غټ کاڼي ته و رسو او تر شا يې لږ اواره ځای پيدا کړ.
خپل پنډ يې پر ځمکه کېښود، هغې خوا او دې خوا ته يې و کتل!
څه نه په سترګو کېدل،
کوشني کاڼي يې لرې او ځای يې پر لاسونو اوار کړ، څادر يې و غوړاو او غوټه يې ځان ته نږدې کړه.
اېشولې اګۍ او يوه غوټه پياز يې هم پر څادر کېښود.
جواری يې له دستماله واخيست، اګۍ يې پاکه کړه، پياز يې په سوک و وهه، ټوټه يې کړ، بيا يې مالګه واخيسته او پر اګۍ او پياز يې و دوړوله.
پر خوراک يې پيل کړ.
په خورا خوند يې و خوړ.
د اوبو کوزه يې واخيسته او لږ اوبه يې و څښلې.
په سوچ کې ډوب شو.
هوا لږ تياره وه،
څه نه ښکارېدل.
پر ده هم خوب راغی.
سره يې پر غوټه کېښود او وېده شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار وختي له خوبه ویښ شو.
لومړی یې آسمان او وروسته یې غټو کاڼو ته و کتل!
څه نه ښکارېدل!
لمر تود شو.
چجو د ډبري شا او سیوري ته ځان سم کړ.
بیا یې په کتنه پیل کړ.
لرې یې په آسمان کې څه و لیدل چې غره ته را نږدې کېږي.
په ننداره کې یې ډوب شو.
مرغه ته ورته و.
مرغه ورو، ورو را نږدې کېده،
ګوري چې باز دی.
باز نور هم را نږدې شو او د چجو د پاسه تېر شو.
باز تر هغه د پاسه پر یو غټ کاڼي کښېناست.
بیا له ډبرې کوز شو.
چجو د هغه ننداره کوله.
څه وخت تېر شو، باز بېرته د ډبرې پر سر څرګند شو او والوت.
د چجو له سره، د دښتې په لور الوتنه یې پیل کړ او څو دکیکې وروسته له سترګو پنا شو.
چجو هم خپله غوټه واخیسته او دهغې غټې ډبرې په لور روان شو.
هغه ډېر په سختی سره غره ته پورته کېده.
ګړیَ وروسته هغه ځای ته ورسېد.
څه یې و نه لیدل.
بیا د ډبرې شا او خوا ته تاو را تاو شو،
څه تر سترګو نه کېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د غټې ډبرې بلې خوا، بله ډبره وه، چې ترې لاندې يې سورى او د ونو وچکي ښکارېدل.
هغه ور نږدې شو.
ګورې چې د باز ځاله او دوې بازونې په ځاله کې ښکاري.
نور هم ور نږدې شو.
بازونې واړه او نوې بڼې پرې ختلې وې.
چجو ډېر خوشحاله شو او له ځانه سره يې و ويل:
دا دى، هم باز او هم بازونې!

بازونه به په عربو و پلورم او بازونې (د باز زوزات، زوزان، بچې) به يې ځانته د ښکار له پاره و ساتم.
بيا کښېناست؛ شا او خوا يې و کتل:
هرې خوا چوپ او چوپتيا وه.
پاس شين آسمان او لاندې دښته ښکارېده.
دى بېرته را کوز شو.
خپله غوټه يې خلاصه او پر دام يې لاس تېر کړ.
پريکړه يې وکړه چې بېرته پاس و خېږي، الته چې د باز ځاله وه.
پنډ يې را واخيست او د باز د ځالې لورې ته روان شو.
ځالې ته و رسېد.
بيا د غټ کاڼي خواته لاړ چې ښه ځاى پيدا کړي.
ښه ځاى يې پيدا کړ او د باز په انتظار شو.
زړه يې طاقت و نه کړ او بيا ځالې ته نږدې شو.
ځالې ته، لاس رسى نه وه.
له ځانه سره يې سوچ و کړ چې:
د ځالې نه بهر ورته دام کېږدم او و به يې نيسم.
بيا لږ وروسته پښېمانه شو او له ځانه سره يې و ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بازونه ونیسم، بچیان به یې له ولږې مړه شي، زه به ګناکاره شم.
ښه به دا وي چې لږ انتظار و باسم چې، بازونې غټ شي، ټول به یوه ځای و نیسم او له ځانه سره به یې ویسم.
بازونې به، ورځ پر ورځ غټېدل.
ځالې ته یوازې یوه باز راته.
چجو سوچ و کړ چې حتماً بل باز چا نیولی او یا هم له مینځه تلی دی.
هوا مخ په تودېدو او د چجو حوصله هم په لږېدو شوه.
له یوې خوا روژه را نږدې کېده او له بلې خوا د هغه خواږه، اوبه مخ په خلاصېدو ول.
بازونې ورځ په ورځ غټېدل، مګر د چجو خواږه او اوبه خلاصې شوې.
حوصېله یې هم لږه شوه،
غوښتل یې چې بازونې ژر په الوتو شي، دی باز ښکار او له غره نه سمې ته را کوز کړي.
هغه خورا ضعیف شوی وو او په سختۍ به یې ځان، ځالې ته رسوو.
سبا یې پرېکړه و نیوله چې دام کېښنوي، ځکه چې بازونې الوتنې ته تیار دي.
په خورا سختۍ یې دام کېښود او په خپله تر بل کاڼي پټ شو.
شپه راغله او دی دلته بیده شو.
د باز چغهار، دی راویښ کړ.
وخت سهار وو.
سترګې یې و مښلې، لومړی یې آسمان، بیا یې کاڼي ته و کتل.
د ودرېدو وس یې نه درلود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

لړ لړ په سینه یې ځان و کاږه او د باز د ځالې پر لور یې حرکت و کړ.
پر باز یې سترګې و لګېدې چې په دام کې بند دی.
غوښتل یې چې ځان نږدې کړي، او باز په لاس کې و نیسي.
مګر امکان نه و.
لړ یې نور هم ځان نږدې کړ،
چجو بې هوښه شو،
ځند وروسته، بېرته په هوښ راغی.
چجو په خولو لوند و.
آسمانه ته یې و کتل.
آسمان هم د تل په شان شین و.
بیا یې د باز خوا ته و کتل.
سترګې یې خیره شوې وې.
په سختۍ یې باز تر سترګو شو.
بیا یې سترګې پټې شوې.
ځنډ وروسته یې سترګې پرانستې او لاندې یې و کتل.
څه نه ښکارېدل.
پر سترګو یې تیاره راغله.
بیا یې آسمان ته وکتل؛
آسمان هم د پخوا په شان شین نه و.
شین رنګ ورته خړ ښکاره شو.
سوچ یې و کړ چې آسمان وریځ دی.
بیا یې سترګې د باز خوا ته واړولې.
ده د باز او باز د ده ننداره کوله.
باز د دام په لومه او دی د باز په مینه کې ډوب شو.
غرمه او هوا خورا توده شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باز هم ډېرتږي شو.
لوږې او تندې هغه هم کمزوری کړی و.
بیا سهار له تندې، ولږې او ګرمي مړ شو.
د باز بچېانو له ځالې سر را و ویست او د باندې شول.
لومړی پر ډېره کښېناستل.
څو دکیکې یې یوې خوا او بلې خوا ته وکتل.
بیا یې پر باز چې هره ورځ به یې دوی ته خواړه راوړل، سترګې و لګېدې.
هغه بې ځانه پروت و.
هغوی ډېر وږې شوي ول.
یو بل ته یې و کتل؛
او مخ پر دښتې یې په الوتو پیل کړ.
هغوی وا لوتل،
او بریالي شول چې خپل ژوند ته دوام ورکړي.
د وطن په جګو جګو غرونو یې الوتنې و کړې او د خپل نسل خپرولو له پاره وا لوزې او د ځان له پاره ښکار و کړي.
چجو بې هوښه و.
له غره و ښوېد، د غونډسکې په شان کلوله او د غره لمنې ته ورسید.
اندامونه یې ټوټه، ټوټه شوې ول.
مخ او سر یې په وینو رنګ وو.
شپه راغله.
سهار شو!
لمر ختو ته نږدې شو،
هوا روښانه شوه.
د شپنو رمې د غره په لمنې په څرېدو شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوزې يې لږ پاس و ختې.
او د ډبرو په منځو کې په ځرېدو شوې.
پسونه هم هغوی پسې روان شول.
مګر ختنه، د هغوي له پاره ستونزمنه وه.
غرمه شوه، مګر اوزې نورې هم د واښو خوړلو له پاره د ډبرو په منځ کې ګرځېدې.
مازيګر شو.
شپانه د اوزو او پسونو په ټولولو غره خوا ته روان شول.
ځوان شپون مخکې او سپی يې ور پسې و.
سپي له لرې څه و ليدل.
هغه په غپا شو.
ځوان شپون سپي خوا ته منډه کړه.
هغه هم يوه تور شی ولید.
لږ نږدې شو!
خيال يې و کړ چې کوم پسه مردار شوی او يا ليوه داړلی دی.
خورا خپه او په منډه خوا ته يې ورسيد.
وې ليدل چه پسه نه، بلکې انسان دی.
وې خوځو مګر، هغه مړ و.
بل شپون ته يې هم غږ کړ.
مړی يې په ګډه را کوز کړ.
بيا يې وروسته خپلې خېمې خوا ته نږدې کړ.
په دې و خت کې نور شپانه هم را ټول شول، هوا تياره او ماښام نږدې وو.
سپين ږيرو پرېکړه و کړه، تر څو درې کسه ولسوالۍ ته و لېږي او مسله (موضع) د وخت دولت سره شريکه کړي.
کسانو حرکت و کړ او شپې ناوخته ولسوالۍ ته و رسېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسله یې ولسوال ته بیان کړه.
هغه موټر آماده کړ.
یوه افسر او درې عسکر یې سیمې ته و لیږل.
هغوی وروسته تر لمر ختو، سیمې ته و رسېدل او مړی یې ولسوالۍ ته راوړ.
بیا یې په بازار کې ډندوره کړه چې:
یوه مړی پیدا شوی.
خپلوان یې کولای شي وېسي (تسلیم شي).
په سلګونو خلک راټول شول، مګر چا و نه پېژنده، په ناڅاپي توګه، د مئوزن په یاد راغی چې یوه ښکاري سیمې ته د باز د نیولو له پاره تللی و.
بیا هغه مړي ته نږدې شو.
شا او خوا ترې تاو، سترګې یې د هغه په غولکه ولګېدې او پوی شو چې هماغه ښکاري دی.
بیا یې داستان د ولسوالۍ څارواکو سره شریک کړ.
ولسوال موټر چمتو کړ، مړی یې په موټر کې کېښود.
درې عسکر یې د لغمان د قرغیو ولسوالۍ ته، جنازې سره ولیږل.
مړی سیمې ته و رسید.
خلک راټول او د ښنولو بند او بست یې و کړ.
هغه یې کلي ته نږدې او د خدای جان بابا ادیرې کې ښخ کړ.
د خدای جان بابا ادیره خورا مشهوره ده، د مستوفي صیب عبدالاحد خان اتمر د کلا سویل خوا ته غونډۍ کې ده، د غونډۍ سر کې یوه د ډبرو څلورځنډی دیوال (انګړ) و، شا او خوا یې د غزونو غټې ونې وې.
ټول قبرونه شمال - سویل وو، د څلورځنډي دیوال (چاردیوالې) قبرونو سره یې ډېر توپیر درلود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قبرونه ډېر اوږده او ختيځ – لويديځ پراته وو.
ځيني خلکو به يې درناوی (احترام) کوه او ويل يې:
دا د پخوا وختونو مجاهدين او شهيدان دي.
مګر زما له پاره د قبرونو اوږدوالی او خوا (جهت) يې خورا د تعجب وړ و.
کله چې ما د کابل په زوړ ښار کې څېړنه (تحقيق) کوله داسې قبرونو سره مخ شوم؛ هغه ماته هم د اېرانتيا (تعجب) وړ ول.
ما خپلې څېړنې بشپړې (تحقيقات تکميل) او درې کتابونه مې په دري ژبه چاپ کړل.
ولې دا سکالو (موضوع) مې په ياد وه، کله چې وطن ته لاړم بيا مې د کرونده ګر زوی سره مخ په اديرې حرکت و کړ.
اديرې ته چې و رسېدم، شا او خوا و ګرځېدم د هغه قبرونو اثر نه وو.
البته نوي قبرونه ښکارېدل.
کرونده ګر د زوی نه مې و پوښتل:
دلته پخوا اوږده قبرونه وو، اوس نه ښکاري؟
هغه و ويل:
هو!
هغه قبرونه لږ توپير درلود.
وګړي د داسې قبرونو کېندلو په لټه کې وو، هر چا به کوښښ کوه چې دا ډول قبرونه وسپړي.
هغه قبرونه د مستوفي صيب د کرونده ګرو له خوا د شپې وسپړل شول.
روښانه شوه چې په هغه قبرونو کې د ګچو مجسمې وې.
کرونده ګرو هغه مجسمې کورته وې وړې، چې ځنې ځايونه يې هم مات شوي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هم ډېر کوښښ و کړ چې ترې انځورونه و لرم، تر اوسه پورې پر دې کار نه يم بريالی شوی.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ شويو کتابونو لېست

١. معماری افغانستان
٢. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
٣. راهنمود طلایی
(برای اساتید انستیتوت های تخنیکې و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
٧. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
٨. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
٩. افغانستان در قرن تکنالوژی
١٠. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
١١. صدقه جاریه/ دنیای انجینری
١٢. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد اول (١٩٩٠ الی ٢٠٢١)
١٣. داستان حقیقی با مقیاس معماری
١٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
١٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
١٦. پخسه در افغانستان
١٧. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
١٨. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد دوم (١٩٩٠ الی ٢٠٢١)

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

۱۹. منار جام – الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲٤. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معمارۍ کې)
۲٦. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکې - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳٤. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچین (ناول به زبان پښتو)
۳٦. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹. برف ها آب میشود
۴۰. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بوډا ښکاري (ناول به زبان پښتو)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
۲. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۳. لیونی لېوه
٤. بې زده کړې پوی
٥. شپنه ادې
٦. کوشنۍ سوداګره
۷. سپین کارغه
۸. سور تنور
۹. خړه بیزو
۱۰. بندي مرغه
۱۱. توده برستن
۱۲. بې وخته باران
۱۳. د ژوند پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

د امکان او وخت په صورت کې

١. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
٢. تاریخ معماری افغانستان
٣. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
٧. شیطان چراغ
٨. خاطره ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

An old

Hunter

Written by:
Architect PHD
Hashmatullah Atmar
November/December

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library